

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. T.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Viktorem Fojtem, advokátem, se sídlem Gogolova 228/8, Praha 1 – Hradčany, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, 170 34 Praha 7, týkající se řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. září 2012, č. j. OAM-196/LE-BE02-ZA04-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. ledna 2013, č. j. 49 Az 30/2012 - 27,

takto:

- I.** Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. et Mgr. Viktoru Fojtovi, advokátu, se sídlem Gogolova 228/8, Praha 1 – Hradčany, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Svou kasační stížností ze dne 18. března 2013 žalobce (dále též „stěžovatel“) napadá rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 49 Az 30/2012 - 27 ze dne 28. ledna 2013 (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. září 2012 č. j. OAM-196/LE-BE02-ZA04-2012, e. č. X. Citovaným rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se mezinárodní ochrana žadateli podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, pro nedůvodnost ve smyslu § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu neuděluje.

[2] V žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 6. října 2012 podané krajskému soudu stěžovatel žalovanému vytýkal porušení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu ve spojení s § 3 a § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“) a dále porušení § 12 a § 14a zákona o azylu.

[3] Krajský soud shledal napadené rozhodnutí souladným se zákonem a žalobu pro nedůvodnost zamítl. Krajský soud nejprve uvedl, že žalobce svá tvrzení ve vztahu k porušení

jednotlivých ustanovení nijak nekonkretizoval a neuvedl okolnosti, které by měly k meritornímu přezkoumání žádosti vést. Dále shledal, že skutková zjištění plně odpovídají spisovému materiálu a byla žalovaným řádně zhodnocena. Žalobce neuvádí, ohledně jakých skutkových okolností žalovaný zanedbal dokazování, popř. hodnocení důkazů. Napadené rozhodnutí netrpí vnitřními rozpory ani nedostatky v odůvodnění.

[4] Krajský soud odmítl tvrzení stěžovatele, že žalovaný nezkoumal jím uváděné důvody z hlediska § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Naopak těmito se zabýval a podrobně zdůvodnil, proč je nepovažuje za relevantní. Jedním z důvodů pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu je dle krajského soudu i případ, kdy žadatel sice uvádí skutečnosti svědčící o možné hrozbě pronásledování či způsobení vážné újmy, ale tyto skutečnosti zjevně nejsou důležité nebo mají zjevně jen malý význam pro posouzení toho, zda stěžovateli může být udělen azyl či doplňková ochrana. Stěžovatelem uváděné obavy z jednání soukromých osob jsou nepodložené, a neobstojí tak námitka žalobce, dle které by byl po návratu do vlasti ohrožen jeho život či zdraví. Navíc podává žalobce žádost o mezinárodní ochranu po 8 letech pobytu na území České republiky. Pokud by byly stěžovatelův život či svoboda po návratu na Ukrajinu ohroženy, může stěžovatel využít možnost vnitrostátní ochrany prostřednictvím oslovení příslušných orgánů, jako je policie či ombudsman. Z tohoto důvodu nelze žalobcem uvedené skutečnosti podřadit pod důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu a nelze je aplikovat ani na hodnocení důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Pokud jde o žalobcem zmíněné § 13 (tj. azylu za účelem sloučení rodiny), § 14 (humanitární azyl) a § 14b zákona o azylu, ani zde v důsledku absence jakýchkoli relevantních skutkových tvrzení krajský soud důvody k vyhovění žalobě neshledal.

[5] Kasační stížnost podal stěžovatel z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) b) a d) s. ř. s. Stěžovatel argumentoval, že jeho kasační stížnost je přijatelná podle § 104a s. ř. s., neboť přesahuje jeho vlastní zájmy tím, že krajský soud a žalovaný správní orgán zásadně pochybily při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a při zaujetí nesprávného právního názoru, což má přímý dopad do hmotněprávního posouzení stěžovatele.

[6] Stěžovatel konkrétně namítal vadu řízení spočívající v porušení § 3 správního řádu, neboť Ministerstvo vnitra vycházelo pouze ze stěžovatelem tvrzených důvodů, aniž by samo aktivně zjistilo stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž tato vada mohla způsobit nezákonnost předmětného rozhodnutí. Ohledně důvodu nepřezkoumatelnosti nejsou dle názoru stěžovatele úvahy ve vztahu k neudělení mezinárodní ochrany z důvodu § 12, § 13, § 14 a § 14a v jednotlivých bodech dostatečně odůvodněny. Napadený rozsudek je proto nutné považovat za nepřezkoumatelný, stejně jako napadené rozhodnutí žalovaného, které trpí stejnou vadou. Nepřezkoumatelnost daného rozsudku pro nedostatek důvodů lze rovněž spatřovat v neodůvodnění skutečnosti, proč stěžovateli nebyl udělen humanitární azyl, resp. doplňková ochrana. Stěžovatel se rovněž neztotožnil s právním posouzením absence tvrzení ve vztahu ke skutečnostem odůvodňujícím udělení mezinárodní ochrany dle § 12 odst. 2 zákona o azylu, neboť stěžovatel poukázal na to, že má strach z důvodu svého členství v sektě Bílé bratrstvo. Žalovaný ani krajský soud se však nezabývali tím, „co je Bílé bratrstvo vůbec zač“, jakou funkci na Ukrajině hraje, zda je opravdu nebezpečné apod. Nakonec nesouhlasil stěžovatel ani s právním posouzením otázky neudělení doplňkové ochrany, neboť u něj existují důvodné obavy, že pokud by byl vrácen na Ukrajinu, hrozilo by mu nebezpečí vážné újmy v podobě mučení či nelidského či ponižujícího zacházení ze strany náboženské sekty, a přitom nemůže využít ochrany ukrajinského státu.

[7] K podané kasační stížnosti se vyjádřil rovněž žalovaný, který krom toho, že setrval na svém rozhodnutí, jež považuje za zákonné a řádně odůvodněné, poukázal na absenci důvodů

přijatelnosti kasační stížnosti podle § 104a s. ř. s. K důvodům kasační stížnosti poznamenal, že v projednávaném případě nebyla shledána existence důvodů k udělení některé z forem mezinárodní ochrany, neboť nedošlo k naplnění odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu (a tedy ani pro stěžovatele v kasační stížnosti uplatněné pronásledování z náboženských důvodů), a ani naplnění některého z taxativně vymezených definičních znaků vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. V podrobnostech odkázal žalovaný na vyjádření k žalobě ze dne 13. listopadu 2012.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namíste kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. se kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu (např. usnesení ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Stran přesahu vlastních zájmů stěžovatel nic netvrdil; subjektivní přesvědčení o míře závažnosti tvrzených pochybení krajského soudu, resp. závažnosti dopadu do hmotněprávního postavení žalobce se týká pouze vlastního zájmu žalobce a není vůbec důvodem, jenž by mohl založit jeho přesah, natož přesah svým významem podstatný, pokud současně není podloženo objektivním zjištěním o hrubých procesních a hmotněprávních pochybeních krajského soudu a jejich zásadní systémovou závažností. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 4. května 2006 č. j. 2 Azs 40/2006-57, „*případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*“

[10] Nejvyšší správní soud vůbec žádá pochybení v tomto směru, natož zásadní pochybení systémového rázu, v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal. Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že se všemi právními otázkami, jichž se kasační stížnost dotýká, se již v rámci své rozhodovací činnosti dostatečně zabýval.

[11] Stěžovatel tvrdí, že po návratu na Ukrajinu by mohl být vystaven pronásledování věřitelů, resp. členů sekty Bílé bratrstvo. V této skutečnosti spatřuje dle § 12 písm. b) odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu a domnívá se, že mu z tohoto důvodu měl být udělen azyl.

[12] Nejvyšší správní soud ohledně účelu tohoto právního institutu setrvává na již dříve vysloveném závěru, že: „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákon o azylu*“ (srov. zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2009 č. j. 6 Azs 12/2003-49, případně též rozsudky ze dne 20. 3. 2006 č. j. 4 Azs 46/2005-80, a ze dne

25. 8. 2006 č. j. 8 Azs 170/2005-90). Podle ustálené judikatury zdejšího soudu je tedy při posouzení otázky udělení azylu podstatné, zda byli původci pronásledování motivováni některým z azylově relevantních důvodů. V případě stěžovatele tak tomu zřejmě nebylo. Jmenovaný ani v průběhu správního řízení ani v žalobě neuvedl, že by jeho problémy jakkoliv souvisely s jeho přesvědčením, které nyní zastává (bez vyznání), příslušností k určité sociální skupině či s některým dalším důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Ačkoli prvotní příčinou potíží stěžovatele na Ukrajině bylo členství v sektě Bílé bratrstvo, z tvrzení stěžovatele před prvostupňovým orgánem spíše vyplývalo, že žádá o azyl z důvodu obavy před pronásledováním věřitelů a členů napojených na tuto sektu v důsledku požadavků úhrady splátek vysokého dluhu, který stěžovatel, ještě jako člen této sekty, převzal. Tvrzení o odůvodněném strachu z pronásledování z důvodu náboženství stěžovatel následně, bez další konkretizace, uplatnil až v kasační stížnosti.

[13] Bez ohledu na shora uvedené je nutné zdůraznit, že ze všech skutečností uvedených stěžovatelem ve správním řízení je patrné, že pokud by mělo dojít k jednání výše uvedených osob, jehož se stěžovatel obává, mělo by toto jednání čistě soukromou povahu. Dle § 2 odst. 8 zákona o azylu se za pronásledování považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy (dle § 14a zákona o azylu) se rozumí převážně stát, jehož je cizinec státním občanem. Původcem pronásledování nebo vážné újmy může být i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu (srov. § 2 odst. 9 zákona o azylu). Judikatura Nejvyššího správního soudu věnuje pozornost i případům pronásledování soukromými osobami. V této souvislosti lze odkázat například na rozsudek ze dne 18. 12. 2003 č. j. 4 Azs 38/2003-36, v němž bylo řečeno, že „jednání soukromých osob, resp. vybrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu“ (pro obdobný závěr viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003 č. j. 4 Azs 23/2003-65 a ze dne 10. 4. 2004 č. j. 3 Azs 22/2004-48).

[14] Nejvyšší správní soud se již opakovaně zabýval i otázkou dostupnosti vnitrostátní ochrany v případě pronásledování ze strany soukromých subjektů. Z konstantní judikatury zdejšího soudu, zejména z rozsudků ze dne 16. 9. 2008 č. j. 3 Azs 48/2008-57, ze dne 30. 9. 2008 č. j. 5 Azs 66/2008-70, publikovaném pod č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008 č. j. 5 Azs 50/2008-62 nebo ze dne 18. 12. 2008 č. j. 1 Azs 86/2008-101, publikovaném pod č. 1806/2009 Sb. NSS, vyplývá, že se v případě pronásledování soukromými osobami musí postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Z tvrzení uvedených stěžovatelem však vyplývá, že v předmětné věci se na policii obrátil ve věci propojení Bílého bratrstva a stěžovatelových věřitelů, kteří na něm podvodně vymohli peníze. Ze skutečností uváděných stěžovatelem však nevyplývá, že by se na policii obrátil poté, co mu jeho známý oznámil, že by za ním mohli přijít „mládežníci z Bílého bratrstva, neboť [stěžovatel] sám ví, jak jsou tam ti „střelení, pobláznění“ a ví, že mu mohou dělat cokoli“, resp. poté, co u stěžovatele vznikly obavy před pronásledováním shora uvedených soukromých osob. Všeobecně známou skutečností přitom je, že na Ukrajině existuje právní systém poskytující obětem kriminální činnosti právní prostředky, jimiž se lze vůči takovému jednání bránit u příslušných státních orgánů (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu 2 Azs 9/2010 - 83 ze dne 11. srpna 2010). Stěžovatel se poté, co dostal strach ze svého pronásledování, této možnosti nevyužil a odcestoval do České republiky, aniž by pomoc u příslušných vnitrostátních orgánů vyhledal. Své obecné, nijak nekonkretizované tvrzení o nemožnosti obrátit se na vnitrostátní orgány na Ukrajině uvedl následně až v kasační stížnosti.

[15] Obdobně jako je tomu u mezinárodní ochrany, i v případě doplňkové ochrany přichází její udělení v úvahu z některého z důvodů taxativně stanovených v § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz například usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 3. 2010 č. j. 9 Azs 45/2009-94). Stěžovatel ve správním řízení uplatnil toliko obecná tvrzení o svých obavách v případě návratu na Ukrajinu před věřiteli a členy bratrstva. V průběhu správního řízení nespécifikoval, že by mu hrozilo nebezpečí uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo že by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný i krajský soud proto v daném případě v rozhodnutích shodně konstatovali neexistenci rizika vážné újmy. Až v kasační stížnosti stěžovatel obecně tvrdil, že u něj existují obavy před mučením či nelidským či ponižujícím zacházením ze strany Bílého bratrstva za současné nemožnosti využití ochrany ukrajinského státu.

[16] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti.

[17] K námitce porušení § 3 spr. ř. spočívající v tvrzeném nezjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti zdejší soud připomíná, že žadatel o mezinárodní ochranu musí v žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (srov. např. rozsudek ze dne 27. 3. 2008 č. j. 4 Azs 103/2007-63), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (srov. např. rozsudek ze dne 29. 5. 2009 č. j. 4 Azs 83/2008-69). Ministerstvo pak logicky při posouzení žádosti žadatele posuzuje skutečný stav v rozsahu stěžovatelem vedených skutečností a důvodů. V dané věci však stěžovatel, jak již bylo výše uvedeno, odůvodnil svou žádost problémy se soukromými osobami. Stěžovatel neuvedl, že by ho tyto osoby pronásledovaly z náboženských důvodů, spíše argumentoval důvody ekonomickými. Pokud tedy žadatel obecně vznesl námitku obav z pronásledování členy sekty Bílého bratrstva z ryze náboženských důvodů až v kasační stížnosti, přičemž tímto směrem své obavy před správním orgánem (a krajským soudem) nijak nekonkretizoval, nelze žalovanému a ani krajskému soudu vytýkat porušení § 3 spr. řádu či tyto orgány kárat, že se z úřední povinnosti dopodrobna nezabývaly postavením sekty Bílé bratrstvo na Ukrajině.

[18] Nakonec Nejvyšší správní soud neshledává nepřezkoumatelnými rozhodnutí žalovaného ani krajského soudu ohledně námitek týkajících se podrobného vypořádání neudělení mezinárodní ochrany z důvodů § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny), 14a (humanitární azyl) a 14b (doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny). Stěžovatel žádné konkrétní skutečnosti odůvodňující přiznání mezinárodní ochrany z výše uvedených důvodů během řízení před prvostupňovým správním orgánem neuvedl. Z tohoto důvodu ob stojí obecný přezkum provedený prvostupňovým správním orgánem a jeho následné stručné odůvodnění, neboť stěžovatel neuvedl skutečnosti, se kterými by se prvostupňový správní orgán musel konkrétně podrobně vypořádat (např. ve vztahu k udělení humanitárního azylu). Přezkoumatelný je rovněž závěr krajského soudu k této námitce, který názoru Nejvyššího správního soudu odpovídá a na nějž lze odkázat.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal ani žádná další zásadní pochybení systémového rázu v napadeném rozsudku krajského soudu. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud žádný důvod přijatelnosti z kasační stížnosti a napadeného rozsudku nezjistil, kasační stížnost odmítl podle § 104a s. ř. s.

[20] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 10/2013-20 ze dne 25. března 2013 ustanoven zástupce pro řízení Mgr. et Mgr. Viktor Fojt, advokát, se sídlem Gogolova 228/8, Praha 1 – Hradčany. Podle § 35 odst. 8 části věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (písemné podání ve věci samé, zde konkrétně doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon. Ustanovený zástupce uvedl, že není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatele částku 3 400 Kč coby odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů. Přiznaná částka bude ustanovenému zástupci vyplacena v přiměřené měsíční lhůtě na jím uvedený účet (č. l. 9).

[21] Právní zástupce stěžovatele uplatnil ještě jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem), avšak netvrdil a ani neprokázal, že by se porada s klientem uskutečnila. Odměnu a paušální náhradu výdajů za tento úkon právní služby proto Nejvyšší správní soud přiznat nemohl.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. září 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu